

Brusel 17. května 2021
(OR. en)

8658/21

EDUC 161
RECH 207
COMPET 343

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	7963/21
Předmět:	Závěry Rady o iniciativě „Evropské univerzity“ – Propojení vysokoškolského vzdělávání, výzkumu, inovací a společnosti: příprava podmínek pro nový rozměr evropského vysokoškolského vzdělávání

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o iniciativě „Evropské univerzity“ – Propojení vysokoškolského vzdělávání, výzkumu, inovací a společnosti: příprava podmínek pro nový rozměr evropského vysokoškolského vzdělávání, ve znění schválením Radou pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport na zasedání konaném ve dnech 17. a 18. května 2021.

Závěry Rady

o iniciativě „Evropské univerzity“ – Propojení vysokoškolského vzdělávání, výzkumu, inovací a společnosti: příprava podmínek pro nový rozměr evropského vysokoškolského vzdělávání

RADA EVROPSKÉ UNIE,

PŘIPOMÍNÁJÍC politické souvislosti této problematiky, které jsou uvedeny v příloze těchto závěrů;

ZDŮRAŽŇUJÍC, ŽE

1. v závěrech Evropské rady ze dne 14. prosince 2017 byly členské státy, Rada a Evropská komise vyzvány, aby pokročily v práci s cílem posílit strategická partnerství mezi vysokoškolskými institucemi po celé EU a vybízet k tomu, aby do roku 2024 existovalo zhruba dvacet „Evropských univerzit“, neboli zdola nahoru vytvořených sítí vysokoškolských institucí napříč EU, jež studentům umožní získat titul kombinací studia v několika zemích EU a přispějí k mezinárodní konkurenceschopnosti evropských univerzit;
2. ve svých závěrech ze dne 28. června 2018 Evropská rada vyzvala ke spolupráci mezi výzkumem, inovacemi a vzděláváním, a to i prostřednictvím iniciativy „Evropské univerzity“;
3. v závěrech Rady ze dne 22. května 2018 o směřování k vizi Evropského prostoru vzdělávání byla dále uznána stěžejní úloha, kterou by mohly „Evropské univerzity“ hrát při vytváření Evropského prostoru vzdělávání jako celku;

4. v usnesení Rady ze dne 8. listopadu 2019 o dalším rozvoji Evropského prostoru vzdělávání za účelem podpory systémů vzdělávání a odborné přípravy zaměřených na budoucnost byl potvrzen další rozvoj iniciativy „Evropské univerzity“, neboť se má za to, že by se mohlo jednat o zásadní krok vpřed v oblasti spolupráce mezi jednotlivými institucemi, kdy budou předkládány různé inspirativní vize, modely a náměty pro interakci ve prospěch budoucího rozvoje Evropského prostoru vzdělávání v souladu s měnícími se potřebami společnosti;
5. ministři financí a školství během vůbec první společné politické rozpravy, která se konala dne 8. listopadu 2019, zdůraznili potřebu zvýšit efektivní a účinné investice do vzdělávání a odborné přípravy, dovedností a kompetencí, pokud jde o kvalitu, kvantitu, inkluzivnost a spravedlnost¹;
6. v usnesení Rady ze dne 27. února 2020 o vzdělávání a odborné přípravě v rámci evropského semestru byly investice do vzdělávání a odborné přípravy uznány jako nejlepší způsob, jak investovat do lidí a do budoucnosti, a jejich sociální a ekonomická návratnost pro jednotlivce, zaměstnavatele a společnost jako celek;
7. v Evropské agendě dovedností, kterou Komise přijala dne 30. června 2020, se předpokládá, že „Evropské univerzity“ stanoví standardy pro transformaci vysokoškolských institucí v celém Evropském prostoru vzdělávání a Evropském výzkumném prostoru (EVP), čímž se celoživotní učení a mobilita talentů stanou skutečností. Toho bude dosaženo zejména prostřednictvím plného provedení iniciativy „Evropské univerzity“ v rámci programu Erasmus+ na období 2021–2027 a programu Horizont Evropa, jakož i prostřednictvím rozvoje evropského rámce kompetencí pro výzkumné pracovníky;

¹ Jak bylo zdůrazněno v usnesení Rady o vzdělávání a odborné přípravě v rámci evropského semestru: zajištění informovaných diskusí o reformách a investicích, k dispozici na: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32020G0227\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32020G0227(01))

8. v závěrech Rady ze dne 1. prosince 2020 o novém Evropském prostoru vzdělávání Rada zdůraznila, že je třeba rozvíjet větší synergie a propojení mezi EVP a prvky Evropského prostoru vzdělávání souvisejícími s vysokoškolským vzděláváním, a poukázala na institucionální transformace, profesní dráhu ve výzkumu, vědecké vzdělávání, odbornou přípravu, mezinárodní spolupráci a šíření znalostí jako na možné oblasti intenzivnější spolupráce a zároveň podpořila další rozvíjení aliancí evropských univerzit jakožto vzoru pro moderní a inkluzivní vysokoškolské instituce budoucnosti v Evropě;
9. v Římském komuniké 2020 přijatém dne 19. listopadu 2020 na ministerské konferenci o Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání (EHEA) ministři příslušní pro vysokoškolské vzdělávání uvedli, že aliance vytvořené v rámci iniciativy „Evropské univerzity“ představují jeden z důležitých způsobů, jak prozkoumat hlubší a rozsáhlejší systémovou spolupráci, která může být užitečná pro odhalování a překonávání překážek užší nadnárodní spolupráce vysokoškolských institucí v budoucnosti;
10. v usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030) bylo jako čtvrtá strategická priorita stanoveno posílení evropského vysokoškolského vzdělávání, a zároveň bylo uznáno, že v příštím desetiletí budou vysokoškolské instituce vybízeny k hledání nových forem užší spolupráce, a to zejména vytvářením nadnárodních aliancí, mimo jiné prostřednictvím plného provedení iniciativy „Evropské univerzity“.
11. BUDE DOPLNĚNO: ve svých závěrech ze dne xx. května 2021 s názvem „Evropský výzkumný prostor: prohloubení Evropského prostoru vzdělávání, který výzkumným pracovníkům poskytne atraktivní a udržitelnou profesní dráhu a pracovní podmínky v oblasti výzkumu“:

VĚDOMA SI TOHO, ŽE:

12. O politikách v oblasti vysokoškolského vzdělávání se v souladu se zásadou subsidiarity rozhoduje na úrovni jednotlivých členských států, a to na vnitrostátní nebo regionální úrovni.
13. Vysokoškolské instituce jsou autonomní. Ústřední zásadou jejich poslání a činností je akademická a vědecká svoboda.²
14. Evropské vysokoškolské instituce se vyznačují značnou rozmanitostí, pokud jde o jejich historii, organizační struktury, studijní obory a regiony, v nichž se nacházejí a s nimiž jsou propojeny.
15. „Evropské univerzity“ jsou stále ve své počáteční fázi a k podpoře soudržných politik zaměřených na budoucnost je zapotřebí více hodnotících a fakticky podložených informací o vybraných 41 pilotních projektech a jejich výsledcích.
16. „Evropské univerzity“ jsou otevřeny partnerům ze všech typů vysokoškolských institucí, přičemž propojují akademické a neakademické partnery a trh práce a zároveň obecně pokrývají různorodou spolupráci s širokým zeměpisným rozsahem v celé Evropě.
17. „Evropské univerzity“ rozhodujícím způsobem přispějí k dosažení ambiciózní vize inovativního, globálně konkurenceschopného a atraktivního Evropského prostoru vzdělávání a EVP, v plné synergii s EHEA, a to tím, že pomohou posílit rozměr excelence vysokoškolského vzdělávání, výzkumu a inovací a zároveň podpoří genderovou rovnost, inkluzivnost a spravedlnost, umožní hladkou a ambiciózní nadnárodní spolupráci mezi vysokoškolskými institucemi v Evropě a poskytnou inspiraci pro transformaci vysokoškolského vzdělávání.

² Jak je zdůrazněno v prohlášení o akademické svobodě připojeném k Římskému komuniké přijatému dne 19. listopadu 2020 na ministerské konferenci Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání a uvedeném rovněž v Bonnském prohlášení ze dne 20. října 2020.

18. „Evropské univerzity“ mají potenciál přispět k přizpůsobení vzdělávání, odborné přípravy a výzkumu digitální éře v souladu s akčním plánem digitálního vzdělávání (2021–2027), Evropského prostoru vzdělávání a EVP tím, že budou rozvíjet evropské meziuniverzitní kampusy. Tato iniciativa posílí synergie mezi vysokoškolským vzděláváním a výzkumem tím, že zavede inovativní modely digitálního učení a výuky, a to prostřednictvím otevřené vědy, otevřeného vzdělávání a otevřených dat³.

KONSTATUJE, ŽE:

19. Po dvou výzvách k předkládání návrhů v rámci programu Erasmus+, doplněných o podporu z programu Horizont 2020, nyní 41 pilotních aliancí „Evropských univerzit“ zahrnujících více než 280 vysokoškolských institucí, což představuje 5 % všech vysokoškolských institucí v celé Evropě, a s potenciálem zapojit 20 % evropských studentů, pracuje na své společné vizi a institucionální změně, jejichž cílem je strukturální, systémový a udržitelný dopad na vzdělávání a odbornou přípravu, výzkum a inovace a služby pro společnost.

³ Otevřená věda je systémová změna, která umožňuje co nejdříve ve výzkumném procesu prostřednictvím otevřených a kooperativních způsobů tvorby a sdílení poznatků a dat vylepšit vědu, jakož i komunikaci a sdílení výsledků
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/research_and_innovation/knowledge_publications_tools_and_data/documents/ec_rtd_factsheet-open-science_2019.pdf

Otevřené vzdělávání je způsob poskytování vzdělávání, často s využitím digitálních technologií. Jeho cílem je rozšířit přístup a účast na vzdělávání pro všechny odstraněním překážek a zajištěním toho, aby vzdělávání bylo přístupné, bylo poskytováno v dostatečném množství a bylo přizpůsobitelné pro všechny. Nabízí různé způsoby výuky a učení a budování a sdílení znalostí. Poskytuje rovněž různé způsoby přístupu k formálnímu a neformálnímu vzdělávání a propojuje je (Otevření vzdělávacích systémů: Podpůrný rámec pro vysokoškolské instituce, 2016).

Otevřená data jako koncept jsou obecně chápána jako označení dat v otevřených formátech, jež může kdokoli volně používat, opakovaně používat a sdílet pro jakékoli účely. (Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024 ze dne 20. června 2019 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru).

20. První dvě výzvy usilovaly o správnou rovnováhu mezi kvalitou a excelencí na jedné straně a inkluzivním a spravedlivým zeměpisným pokrytím na straně druhé, přičemž podporovaly inovativní vzdělávání, předávání znalostí, výzkum a inovace, aby bylo možné dosáhnout cílů iniciativy, jako je evropská soudržnost a konkurenceschopnost, a zároveň prosazovat evropské hodnoty a posilovat evropskou identitu.
21. Vysokoškolské instituce prokázaly svou odolnost při zvládání dopadu pandemie COVID-19, ale pandemie odhalila rovněž nedostatky, pokud jde o spravedlivý přístup a podporu studentů, zaměstnanců a výzkumných pracovníků, zejména těch, kteří mají méně příležitostí a nižší digitální dovednosti, jakož i mobilních začínajících výzkumných pracovníků. Z průzkumu⁴ vyplynulo, že členové prvních 17 „Evropských univerzit“ byli toho názoru, že zapojení do aliance jim pomohlo překonat krizi a pravděpodobně jim umožní dosáhnout rychlejšího oživení prostřednictvím sdílení jejich zdrojů a silných stránek.
22. Evropské trhy práce se v důsledku technologického rozvoje, digitální a ekologické transformace a restrukturalizace hospodářství, ale také vlivem pandemie COVID-19 rychle mění. Ve všech fázích života a napříč obory a odvětvími jsou zapotřebí flexibilní možnosti a formáty vzdělávání. To představuje příležitost pro vysokoškolské instituce, aby vypracovaly inovativní učební osnovy, studijní programy, flexibilní vzdělávací ustanovení a alternativní vzdělávací dráhy s cílem zvýšit kvalitu, inkluzi a genderovou rovnost ve vysokoškolském vzdělávání a rovněž rozvíjet vzdělávací a výzkumné programy, které budou reagovat na digitální a ekologickou transformaci a klíčové socioekonomické výzvy, přičemž budou i nadále usilovat o excelenci.

⁴ Průzkum iniciativy „Evropské univerzity“ o dopadu pandemie COVID-19 na evropské univerzity. K dispozici na:
https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/coronavirus-european-universities-initiative-impact-survey-results_en

23. „Evropské univerzity“ mají potenciál podporovat podnikání a průřezové dovednosti a podněcovat inovace prostřednictvím toku kreativních talentů na podporu zakládání a rozšiřování začínajících podniků a malých a středních podniků v Evropě, zejména zřízením a posílením přenosu technologií nebo sdílením kapacity přenosu znalostí a technologií, čímž potenciálně podpoří rozvoj nových konceptů, které by mohly vést k průlomovým objevům nebo inovacím vytvářejícím trh.
24. „Evropské univerzity“ vyvíjejí přístupy ke sdílenému vzdělávání, výzkumu a inovacím založené na výzvách s cílem zvýšit interdisciplinární kritické množství; sdílejí kapacity a společně využívají zdroje, posilují atraktivitu profesní dráhy v akademické a výzkumné sféře, podporují institucionální změnu, například prostřednictvím inkluzivních plánů v oblasti genderové rovnosti, a prohlubují spolupráci s aktéry z okolních ekosystémů; usilují o otevřenou vědu a otevřené vzdělávání, spolupracují s občany na řešení společenských výzev a posilují excelenci ve vzdělávání a výzkumu v zájmu globální konkurenceschopnosti.

VÍTÁ:

25. Skutečnost, že mnoho členů evropské vysokoškolské komunity a řada zainteresovaných stran na tuto iniciativu reagovali kladně, a umožnili tak dosáhnout současného pokroku.
26. Plné zavedení iniciativy „Evropské univerzity“ v rámci programu Erasmus+ na období 2021–2027 a programu Horizont Evropa a plánované synergie s dalšími programy v rámci rozvoje nových společných a integrovaných dlouhodobých udržitelných strategií v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, výzkumu, inovací a služeb pro společnost, čímž se posílí znalostní čtyřúhelník⁵.
27. Iniciativa „Evropské univerzity“ usiluje o vyšší kvalitu a ambiciózní úroveň rozšířené spolupráce mezi vysokoškolskými institucemi v celé Evropě a zároveň využívá synergií například se společným magisterským studiem Erasmus Mundus, partnerstvími pro spolupráci a aliancemi pro inovace v rámci programu Erasmus+, znalostními a inovačními společenstvími Evropského inovačního a technologického institutu (KIC-EIT), Evropskou radou pro inovace (ERI), akcemi „Marie Curie-Sklodowska“ (MSCA) v rámci programu Horizont Evropa nebo strategickými partnerstvími v rámci vnitrostátních, regionálních a evropských programů a dalšími existujícími úspěšnými modely spolupráce.

⁵ Koncept chápaný jako spojení čtyř základních oblastí: vzdělávání, výzkumu, inovací a služeb pro společnost – sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0625&rid=4>

UZNÁVÁ, ŽE:

28. Cílem iniciativy „Evropské univerzity“ je přispět k jednotnější, inovativnější, digitálnější, propojenější a zelenější Evropě otevřené okolnímu světu, a to zvyšováním odolnosti, excelence, zeměpisné a sociální inkluzivnosti, genderové rovnosti, atraktivnosti a mezinárodní konkurenceschopnosti evropských vysokoškolských institucí.
29. Cílem „Evropských univerzit“ je přispívat ke kvalitě nadnárodní spolupráce prostřednictvím interinstitucionálních strategií, které kombinují učení a výuku, výzkum, inovace a předávání znalostí do hospodářství a společnosti a přispívají k politickým změnám a společenským změnám.
30. „Evropské univerzity“ mohou být důležitým motorem transformace a inovace učebních a výukových metod. Jsou rovněž důležitými platformami pro další rozvoj výzkumného a inovačního rozměru v rámci vysokoškolských institucí, které musí usilovat o studium založené na výzkumu, jakož i o zajištění dlouhodobě flexibilní a atraktivní výzkumné a výukové profesní dráhy.
31. V souladu s vizí Evropského prostoru vzdělávání a jeho dosažením do roku 2025, EVP a s přihlédnutím k ministerskému komuniké z Říma by „Evropské univerzity“ – při plném respektování pravomocí členských států a s ohledem na zásadu subsidiarity, institucionální autonomie a akademickou svobodu a v souladu s vnitrostátními a regionálními podmínkami, jakož i v úzké spolupráci s orgány vysokoškolského vzdělávání členských států – měly:

- a) prosazovat společnou evropskou vizi, včetně základních akademických hodnot přispívajících k posílení evropské identity pro všechny účastníky vzdělávání, učitele, výzkumné pracovníky a zaměstnance, a vybavit je tak nezbytnými znalostmi, dovednostmi a kompetencemi s cílem stimulovat přechod k udržitelnější, odolnější a inkluzivnější Evropě, spolupracovat a spoluvytvářet znalosti v různých evropských a globálních kulturách, v různých jazycích, napříč hranicemi, odvětvími a akademickými obory;
- b) zřídit evropské meziuniverzitní kampusy založené na inkluzi, spravedlnosti, genderové rovnosti a excelenci ve vzdělávání, výuce, výzkumu a inovacích, které budou pokrývat širokou zeměpisnou oblast působnosti ve všech částech Evropy;
- c) přispívat ke společným, integrovaným dlouhodobým strategiím v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, výzkumu a inovací, jakož i ke službám pro společnost s cílem zvýšit kvalitu, atraktivitu, konkurenceschopnost a relevantnost evropských vysokoškolských institucí a posílit znalostní čtyřúhelník. Vysokoškolské instituce se sdružují online a využívají fyzické zdroje, kurzy, odborné znalosti, pracovníky, údaje a infrastrukturu, aby využily své silné stránky a staly se odolnějšími;
- d) prozkoumat nové a atraktivní způsoby náboru, odměňování, hodnocení a profesionalizace učitelů, zaměstnanců a výzkumných pracovníků, usilovat o lepší uznávání a rovnováhu mezi výsledky v oblasti vzdělávání, výzkumu, řízení a podnikání, a podporovat tím osvědčené postupy pro nábor a profesní rozvoj, přičemž je třeba respektovat rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem a rozvíjet opětovné ocenění a ohodnocení výkonnosti;

- e) vytvořit ještě silnější aliance prozkoumáním proveditelnosti společného zápisu studentů a společného náboru akademických a výzkumných pracovníků v rámci jednotlivých vnitrostátních systémů, aby se jejich vzdělávací a výzkumná profesní dráha stala v rámci aliancí atraktivnější, udržitelnější a flexibilnější;
- f) řešit společenské výzvy a potřeby v oblasti dovedností v Evropě prostřednictvím partnerské spolupráce a budování evropských znalostních, transdisciplinárních a nadnárodních týmů studentů a akademických pracovníků, spolu s výzkumnými pracovníky a aktéry působícími v prostředí podnikání a inovací a v širších komunitách. Vysokoškolské instituce ve spolupráci se svými okolními inovačními ekosystémy připravují studenty, absolventy a začínající výzkumné pracovníky na to, aby maximalizovali svou zaměstnatelnost, využili nabízených příležitostí a stali se hybnou silou změn v zájmu souběžné ekologické a digitální transformace, a v případě potřeby rozšiřují a posilují doktorandské a postgraduální vzdělávací programy nad rámec akademické odborné přípravy tak, aby zahrnovaly průřezové dovednosti užitečné pro jiná odvětví;
- g) dosáhnout pokroku směrem k začleňování vzdělávání pro udržitelný rozvoj napříč všemi úrovněmi a obory, a to na základě Agendy pro udržitelný rozvoj 2030, prosazování přístupu STEAM⁶ a zvýšení atraktivity oborů STEM a akademické a výzkumné profesní dráhy, a to i pro ženy;

⁶ STEAM: Přírodní vědy, technologie, inženýrství, umění a matematika (Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics).
Přístup STEAM pro učení a výuku spojuje STEM a další studijní obory. Podporuje průřezové dovednosti, jako jsou digitální kompetence, kritické myšlení, řešení problémů, manažerské a podnikatelské dovednosti, jakož i spolupráce s neakademickými partnery, a reaguje na hospodářské, environmentální, politické a sociální výzvy. STEAM podporuje kombinování znalostí, které jsou vyžadovány v reálném světě, s přirozenou zvědavostí. Definice stanovená v rámci aktivity vzájemného učení týkající se vzdělávání v rámci STEAM, Vídeň, březen 2020 (<https://ec.europa.eu/education/sites/default/files/document-library-docs/et-2020-newsletter-may-2020.pdf>).
(Viz také pracovní dokument útvarů Evropské komise, strana 20 v dokumentu COM(2020) 625).

- h) začlenit do vzdělávacích programů kombinované formy mobility, tj. fyzickou mobilitu, která musí zůstat základním formátem, smíšenou⁷ nebo virtuální⁸ mobilitu, aby se zvýšila mobilita studentů a absolventů na všech úrovních a aby se internacionalizace na domácí půdě stala skutečností v souladu se standardy kvality v Evropě a v členských státech⁹;
- i) zajistit, aby se celoživotní učení stalo v rámci vysokoškolského vzdělávání skutečností, a to nabídkou různých vzdělávacích příležitostí a zavedením inovativních pedagogických postupů zaměřených na studenty, které budou společně realizovány napříč evropskými meziuniverzitními kampusy, kde mohou různé typy studentů vytvářet flexibilní vzdělávací dráhy na všech úrovních svého studia a kariéry. Ačkoli se mikrocertifikáty¹⁰ neodchylují od základní zásady programů plného vysokoškolského vzdělání ani ji neoslabují, mohly by pomoci rozšířit vzdělávací příležitosti, aby bylo možné přizpůsobit se netradičním studentům a poptávce po nových dovednostech na trhu práce; učinit zkušenosti související s učením flexibilnějšími a modulárnějšími; podporovat přístup k vysokoškolskému vzdělávání; zapojovat žáky, bez ohledu na jejich předchozí kvalifikaci nebo výchozí prostředí, podporovat příležitosti ke změně kvalifikace a prohlubování dovedností a zároveň zajistit kvalitní vzdělávání;
- j) prosazovat praktické nebo pracovní zkušenosti podporované externími mentory s cílem podpořit podnikatelské myšlení a rozvíjet občanskou angažovanost;
- k) usilovat o vyváženou mobilitu studentů, mobilitu pracovníků a cirkulaci mozků v rámci aliancí;

⁷ Kombinace fyzické mobility a virtuální složky, která usnadňuje kolaborativní on-line vzdělávací výměnu a týmovou práci. Evropská komise: Příručka k programu Erasmus+ (verze 1 ze dne 25. března 2021), k dispozici na: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/programme-guide_cs

⁸ Virtuální mobilita je soubor činností podporovaných informačními a komunikačními technologiemi, včetně elektronického učení, které realizují nebo usnadňují mezinárodní kolaborativní zkušenosti v souvislosti s výukou, odbornou přípravou nebo učením. Evropská komise: Příručka k programu Erasmus+ (verze 1 ze dne 25. března 2021), k dispozici na: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/programme-guide_cs

⁹ Konkrétně Evropské standardy a směrnice pro zajištění kvality.

¹⁰ Mikrocertifikát je důkazem výsledků učení, které student získal na základě krátké zkušenosti související s učením. (Prozatímní definice uvedená v závěrečné zprávě konzultační skupiny ad hoc s odborníky na vysokoškolské vzdělávání: Evropský přístup k mikrocertifikátům – příspěvek konzultační skupiny k mikrocertifikátům v rámci vysokoškolského vzdělávání (A European approach to micro-credentials - output of the micro-credentials higher education consultation group) – <https://ec.europa.eu/education/sites/default/files/document-library-docs/european-approach-micro-credentials-higher-education-consultation-group-output-final-report.pdf>).

- l) vytvořit nová, inkluzivnější a inovativní vzdělávací prostředí, která osloví všechny účastníky vzdělávání, včetně znevýhodněných a netradičních studentů, a přispějí k posílení kvality a sociálního rozměru evropských systémů vysokoškolského vzdělávání;
- m) přispívat k posílení výzkumného a inovačního rozměru vysokoškolských institucí v Evropě vypracováním společného programu, sdílených infrastruktur a zdrojů, podporou kritického množství, posílením lidského kapitálu a zapojením neakademických aktérů do výuky a výzkumu a také propojením s okolními inovačními ekosystémy, občany a společností;
- n) podporovat „Evropské univerzity“ jako zkušební prostředí pro inovativní výuku a výzkum, včetně systémů hodnocení akademické profesní dráhy a odměňování, které zohledňují mimo jiné postupy otevřené vědy, kvalitu výuky, předávání znalostí a dosah; zlepšení systémů pozic s možností definitivy a posílení řízení profesní dráhy a diverzifikace; a přijetí zásad a postupů otevřené vědy, včetně evropského cloudu pro otevřenou vědu a infrastruktur pro publikování na základě otevřeného přístupu, sdílení znalostí a dat, jakož i otevřené spolupráce;
- o) prosazovat schválení „Evropské charty pro výzkumné pracovníky“ a „Kodexu chování pro přijímání výzkumných pracovníků¹¹“ a jejich prováděcích mechanismů, včetně strategie lidských zdrojů pro výzkumné pracovníky (HRS4R) a EURAXESS [BUDE DOPLNĚNO a budoucí platforma ERA Talent Platform], jejichž cílem je podporovat evropské postupy rozvoje profesní dráhy v oblasti výzkumu aplikované na více kariérních drah;

¹¹ Dokument 2005/251/ES.

- p) vybízet k plnému využívání excelentní výzkumné a inovační kapacity EU v odvětvích vysokoškolského vzdělávání a výzkumu a zároveň podporovat vysoce kvalifikované a konkurenceschopné evropské výzkumné pracovníky, zvýšenou excelenci výzkumu a lepší přenos znalostí a inovační kapacitu v Evropě prostřednictvím užších vazeb s programem Horizont Evropa a uskutečnitelnosti profesní dráhy napříč hranicemi, obory a odvětvími;
- q) pomoci určit překážky, které brání plnému využití potenciálu iniciativy „Evropské univerzity“ a v maximální možné míře navrhnout řešení, která by mohla být přínosná pro celý systém vysokoškolského vzdělávání a která by byla přijímána na právně odpovědné rozhodovací úrovni;
- r) působit jako vzorové příklady pro transformaci evropského vysokoškolského vzdělávání, pro další provádění boloňských klíčových závazků, včetně automatického uznávání kvalifikací a období pobytu v zahraničí, a jako most mezi Evropským prostorem vzdělávání a EVP, a to v plné součinnosti s EHEA;
- s) přispívat ke zvyšování excelence ve výzkumu a kvalitě ve vzdělávání, a to i v mezinárodním kontextu, a tím přispívat ke konkurenceschopnosti odvětví evropského vysokoškolského vzdělávání v rámci globální soutěže o talenty, mimo jiné prostřednictvím internacionalizace vysokoškolských institucí, spolupráce při řešení globálních výzev, prosazování základních akademických hodnot, jakož i společných evropských hodnot, spolupráce při boji proti zahraničnímu vměšování, reformy systémů hodnocení výzkumu a profesní dráhy a ochrany výsledků výzkumu a duševního vlastnictví v souladu se zásadami otevřeného přístupu a otevřených dat na úrovni EU.

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, ABY S PLNÝM OHLEDEM NA ZÁSADU SUBSIDIARITY, INSTITUCIONÁLNÍ AUTONOMII A AKADEMICKOU SVOBODU A V SOULADU S VNITROSTÁTNÍMI PODMÍNKAMI:

32. V zájmu podpory iniciativy „Evropské univerzity“ plně využívaly potenciál všech dostupných regionálních, vnitrostátních a unijních mechanismů financování, včetně nových příležitostí v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, evropských strukturálních a investičních fondů, programu Horizont Evropa a Programu InvestEU, k posílení vazeb mezi vzděláváním a odbornou přípravou, výzkumem a inovacemi.
33. Usilovaly o to, aby byly pokud možno nalezeny mechanismy spolufinancování pro vysokoškolské instituce zapojené do iniciativy „Evropské univerzity“, a to na základě jejich základního financování a financování založeného na výkonnosti nebo zvláštních programů financování či strategických fondů.
34. Podporovaly budování kapacit pro regiony s nižší intenzitou výzkumu a inovací, a tím v konečném důsledku přispívaly ke snižování rozdílů v oblasti výzkumu a inovací, jakož i regionálních rozdílů v přístupu k vysokoškolskému vzdělávání, posilovaly excelenci a podporovaly vyváženější účast vysokoškolských institucí, a to i v rámci budoucích aliancí.
35. Spolupracovaly na mezinárodní, vnitrostátní a regionální úrovni, jakož i na mezivládní a interinstitucionální úrovni s cílem určit a v případě potřeby odstranit překážky, které brání kompatibilnějším systémům vysokoškolského vzdělávání a užším strategickým aliancím vysokoškolských institucí, přičemž je třeba navazovat rozsáhlou činnost, která je již rozvíjena prostřednictvím Evropského prostoru vzdělávání, EHEA a EVP.

36. Plně využívaly podpůrných opatření, jako je iniciativa týkající se evropské studentské karty a automatické vzájemné uznávání¹² kvalifikací a období mobility v rámci studijních programů a programů odborné přípravy, a to i digitálními prostředky, s cílem odstranit překážky mobility a profesního rozvoje.
37. Určily a v případě potřeby odstranily překážky uplatňování evropského přístupu k zajišťování kvality společných programů, a to posílením institucionálních vazeb a postupů mezi agenturami pro hodnocení, akreditaci a zajišťování kvality registrovanými v evropském registru agentur zajišťujících kvalitu ve vysokoškolském vzdělávání (EQAR), s cílem nalézt způsoby automatického vzájemného uznávání, jakož i usnadněním provádění postupů zajišťování kvality a podporou společného hodnocení a akreditace studijních programů.
38. Hájily a podporovaly akademickou svobodu a institucionální autonomii jakožto ústřední princip dobře fungujícího a dynamického systému vysokoškolského vzdělávání založeného na kvalitě, a to v souladu se závazky, které přijali ministři odpovědní za vysokoškolské vzdělávání v rámci EHEA a ministři pro výzkum¹³.

¹² V souladu s doporučením Rady ze dne 26. listopadu 2018 o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí (Úř. věst. C 444, 10.12.2018, s. 1) a v souladu se zásadami Lisabonské úmluvy o uznávání kvalifikací.

¹³ Prohlášení o akademické svobodě připojené k Římskému komuniké přijatému dne 19. listopadu 2020 na ministerské konferenci Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání a uvedené rovněž v Bonnském prohlášení ze dne 20. října 2020.

VYZÝVÁ KOMISI A ČLENSKÉ STÁTY, ABY V SOULADU SE SVÝMI PŘÍSLUŠNÝMI PRAVOMOCEMI A S PLNÝM ZOHLEDNĚNÍM ZÁSADY SUBSIDIARITY:

39. Nadále posilovaly vytváření excelentních, flexibilních, rozmanitých, obecně geograficky vyvážených a udržitelných modelů aliancí propojených s místními a regionálními ekosystémy, přičemž je třeba podněcovat vzdělávání, výzkum, inovace a kreativitu a rozvoj osvědčených postupů pro spolupráci, které mohou být inspirativními vzory pro další vysokoškolské instituce, a usilovat při tom o zajištění bezproblémové vyvážené mobility studentů, učitelů a dalších zaměstnanců a cirkulace mozků, jakož i o zajištění otevřených přijímacích řízení a atraktivnějších kariérních a pracovních podmínek pro výzkumné pracovníky a zaměstnance.
40. Zajistily rozsáhlejší zavádění příslušných praktik mimo jiné tím, že se „Evropským univerzitám“ umožní sdílet jejich osvědčené postupy a zkušenosti se všemi vysokoškolskými institucemi v celé Evropě, přičemž je třeba zajistit, aby reformy, výstupy a inovace iniciované „Evropskými univerzitami“ byly plně přístupné těm vysokoškolským institucím, které do těchto aliancí zapojeny nejsou, a zároveň je třeba využívat zkušenosti získané v rámci jiných mezinárodních iniciativ založených na spolupráci.
41. Společně prozkoumaly nezbytné kroky, které umožní otestovat využívání mikrocertifikátů ve vysokoškolském vzdělávání s cílem pomoci rozšířit vzdělávací příležitosti a posílit úlohu vysokoškolských institucí v rámci celoživotního učení.
42. Podporovaly „Evropské univerzity“ při respektování jejich institucionální autonomie s cílem vytvořit kapacity a vhodné prostředí pro podporu udržitelné moderní infrastruktury a profesní dráhy, jakož i atraktivních pracovních podmínek a prosazovaly cirkulaci mozků mezi všemi partnery.

43. Vytvářely silnější synergie mezi rozměrem Evropského prostoru vzdělávání, EVP a EHEA týkajícím se vysokoškolského vzdělávání. „Evropské univerzity“ mohou napomoci k rozvoji důležitých vazeb s jejich přístupy v oblasti výzkumu a učení a výuky založených na výzvách.
44. Zvážily udržitelnější nástroje financování pro „Evropské univerzity“, mimo jiné využíváním synergií regionálních a vnitrostátních systémů se systémy evropskými, tak aby byly schopny naplňovat svou ambiciózní strategii, která vyžaduje strukturální a institucionální změny. K dosažení ambiciózních cílů iniciativy bude zapotřebí danému účelu odpovídající financování pro jednotlivé aliance, a to i pro již vybrané aliance, přičemž je třeba zohlednit rozmanitost modelů spolupráce a různorodost vnitrostátních a regionálních systémů financování.
45. Podporovaly rozvíjení a využívání inovativních, účinných a inkluzivních postupů učení, výuky, otevřené vědy a otevřeného vzdělávání, jakož i zjednodušených administrativních postupů tím, že budou podporovat „Evropské univerzity“ při vypracovávání a provádění strategií pro digitální infrastrukturu a nástroje informačních technologií.
46. Podporovaly „Evropské univerzity“ při plnění ambiciózního cíle dosáhnout 50 % mobilních studentů¹⁴, přičemž je třeba se zaměřit na vyvážené fyzické, virtuální nebo kombinované systémy mobility a cirkulaci mozků a současně mít na zřeteli, že prioritou je fyzická mobilita a nelze ji nahradit jinými formami mobility, které plní doplňkové úlohy.
47. Zajistit, aby byla iniciativa založena na inkluzi a excelenci, byla otevřená všem typům vysokoškolských institucí a všem studentům, učitelům, zaměstnancům a výzkumným pracovníkům a aby současně podporovala využívání společných a sdílených infrastruktur, vybavení a zařízení.

¹⁴ Evropská komise: (2020). Příručka k programu Erasmus+. Verze 3 (2020) ze dne 25. 8. 2020, s. 132, k dispozici na adrese: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/default/files/erasmus_programme_guide_2020_v3_cs.pdf

48. V úzké spolupráci s „Evropskými univerzitami“ a všemi relevantními zainteresovanými stranami pravidelně a společně monitorovaly¹⁵ aktuální stav všech 41 aliancí v rámci iniciativy „Evropské univerzity“, jakož i případných dalších aliancí s cílem zdokumentovat dosažené výsledky a dopad na vzdělávací a výzkumný rozměr, jakož i na společnost a identifikovat překážky, nedostatky, výzvy a možná řešení, aby se zajistilo hladké fungování a provádění jejich nadnárodních činností.
49. Organizovaly nepřetržitou výměnu informací mezi Evropskou komisí, členskými státy, „Evropskými univerzitami“ a ad hoc odbornou skupinou složenou z odborníků z členských států a dalšími relevantními zainteresovanými stranami s cílem monitorovat pokrok, diskutovat o stávajících překážkách spolupráce a řešit je a vypracovávat a zavádět řešení.
50. Vybízely vysokoškolské instituce k tomu, aby v plné součinnosti s EHEA přijaly za své kontinuální transformaci s cílem zajistit, aby bylo plnění jejich úkolů v oblasti vzdělávání, výzkumu, inovací a služeb co nejlépe využíváno v zájmu společnosti v rámci Evropského prostoru vzdělávání a EVP.
51. Podporovaly udržitelnou spolupráci mezi vysokoškolskými institucemi na evropské úrovni, při níž jsou realizovány cíle Evropského prostoru vzdělávání, EVP a EHEA, přičemž je třeba posilovat konkurenceschopnost „Evropských univerzit“ v mezinárodním kontextu a v rámci globální soutěže o přilákání a udržení talentů a rovněž jim umožnit propojení s místními a regionálními ekosystémy.
52. Podporovaly a podněcovaly „Evropské univerzity“ v tom, aby do aliancí více zapojovaly studenty a zaměstnance, což je zásadní pro úspěch, rozvoj a provádění iniciativy, a to zejména jejich začleněním do příslušných řídicích struktur.

¹⁵ Členské státy, Evropská komise (GŘ EAC a GŘ RTD).

53. V kontextu Evropského prostoru vzdělávání a při plném respektování vnitrostátních a regionálních systémů vysokoškolského vzdělávání vypracovávaly počínaje rokem 2022 a ve spolupráci s relevantními vnitrostátními a regionálními orgány v oblasti vysokoškolského vzdělávání, vysokoškolskými institucemi a zainteresovanými stranami jasně formulované návrhy s cílem pomoci v případě potřeby odstranit překážky spolupráce na evropské úrovni, a to například prozkoumáním potřebnosti a proveditelnosti udělování společných evropských vysokoškolských diplomů v rámci aliancí „Evropských univerzit“ a podporou další evropské spolupráce v oblasti zajišťování kvality a automatického vzájemného uznávání v rámci vysokoškolského vzdělávání.

VYZÝVÁ KOMISI, ABY V SOULADU SE SVÝMI PRAVOMOCEMI A S PLNÝM ZOHLEDNĚNÍM ZÁSADY SUBSIDIARITY:

54. Informovala do konce roku 2021 o hlavních výsledcích přezkumu prvních aliancí v polovině období s ohledem na další rozvoj „Evropských univerzit“ a jejich plného a ambiciózního potenciálu.
55. Podporovala rozvoj „Evropských univerzit“ jakožto zkušebního prostředí pro interoperabilitu a prosazování spolupráce mezi členskými státy, pokud jde o evropské postupy v oblasti výzkumu, výuky a profesního rozvoje zaměstnanců, včetně proveditelnosti postupného přístupu ke společným náborovým programům usilujícím o efektivní cirkulaci mozků a volný pohyb znalostí po celé Evropě, přičemž je třeba usilovat o zvýšení atraktivity profesní dráhy v evropském akademickém prostředí a výzkumu a mít na paměti zásadu subsidiarity a autonomie vysokoškolských institucí a respektovat rovněž rozdíly ve vnitrostátních a regionálních systémech trhu práce.
56. Vypracovala pokyny týkající se toho, jak by programy, fondy a finanční nástroje EU mohly v souladu se svými cíli zjednodušeným a racionalizovaným způsobem, s řádným rozpočtem a po delší vymezené období doplňovat podporu pro „Evropské univerzity“ a další typy aliancí vysokoškolských institucí a zároveň posilovat související synergie.

57. Nadále uplatňovala úspěšné zdola nahoru vypracované, inkluzivní, na excelenci založené a geograficky vyvážené přístupy využívané v rámci programu Erasmus+ na období 2021–2027 s podporou programu Horizont Evropa, které všem typům vysokoškolských institucí, včetně přeshraniční spolupráce a dalších mezinárodních iniciativ založených na spolupráci, poskytnou příležitost k rozvoji ambiciózních „Evropských univerzit“, vyzkouší různé modely spolupráce a budou tematicky otevřené.
58. Podněcovala „Evropské univerzity“ k co nejlepšímu využívání politik a iniciativ, které je podporují v tom, aby se staly inovativnějšími a podnikavějšími, jako jsou např. nástroj HEInnovate a Program InvestEU, a prosazovala spolupráci s programem Horizont Evropa s cílem zajistit synergie a zabránit zdvojování úsilí.
59. Podporovala aktivní výměnné programy mezi akademickou obcí a průmyslem, neboť přímý kontakt mezi nimi by přinesl přidanou hodnotu a umožnil by lépe reagovat na potřeby trhu práce.
60. Zvážila využívání stávajících on-line platforem k propagaci a podpoře „Evropských univerzit“ a k umožnění výměny osvědčených postupů a zkušeností.
61. Pokračovala v úzké spolupráci s členskými státy a pravidelně informovala Radu o vývoji iniciativy v rámci procesu spoluvytváření a dalšího rozvoje „Evropských univerzit“, zejména prostřednictvím výboru pro program Erasmus+ a výboru pro program Horizont Evropa, včetně složení pro rozšíření účasti a posílení EVP, jakož i prostřednictvím ad hoc odborné skupiny a Fóra EVP pro transformaci.

POLITICKÁ VÝCHODISKA

1. Závěry Rady o obnoveném evropském programu v oblasti vysokoškolského vzdělávání (20. listopadu 2017)
2. Závěry Evropské rady (14. prosince 2017)
3. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o akčním plánu digitálního vzdělávání (17. ledna 2018)
4. Závěry Rady o směřování k vizi evropského prostoru vzdělávání (22. května 2018)
5. Závěry Evropské rady (28. června 2018)
6. Doporučení Rady o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí (26. listopadu 2018)
7. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o koordinovaném plánu v oblasti umělé inteligence (7. prosince 2018)
8. Závěry Rady „Směřování ke stále udržitelnější Unii do roku 2030“ (9. dubna 2019)

9. Závěry Rady o budoucnosti vysoce digitalizované Evropy po roce 2020: „Posílení digitální a hospodářské konkurenceschopnosti v Unii a digitální soudržnosti“ (7. června 2019)
10. Evropská rada: Nová strategická agenda 2019–2024 (20. června 2019)
11. Závěry Rady o klíčové úloze politik celoživotního učení z hlediska schopnosti společnosti vyrovnat se s technologickou a ekologickou transformací ve prospěch inkluzivního a udržitelného růstu (8. listopadu 2019)
12. Usnesení Rady o dalším rozvoji Evropského prostoru vzdělávání za účelem podpory systémů vzdělávání a odborné přípravy zaměřených na budoucnost (8. listopadu 2019)
13. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – *f* Zelená dohoda pro Evropu (11. prosince 2019)
14. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Silná sociální Evropa pro spravedlivou transformaci (14. ledna 2020)
15. Usnesení Rady o vzdělávání a odborné přípravě v rámci evropského semestru: zajištění informovaných diskusí o reformách a investicích (27. února 2020)
16. Závěry Rady o boji proti krizi COVID-19 v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (16. června 2020)
17. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Evropská agenda dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost (1. července 2020)

18. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Akční plán digitálního vzdělávání 2021–2027 – Nové nastavení vzdělávání a odborné přípravy pro digitální věk (30. září 2020)
19. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025 (30. září 2020)
20. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Nový EVP pro výzkum a inovace (1. října 2020)
21. Římské komuniké přijaté na ministerské konferenci o Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání (19. listopadu 2020)
22. Závěry Rady o digitálním vzdělávání ve znalostních společnostech Evropy (24. listopadu 2020)
23. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Akční plán pro integraci a začleňování na období 2021–2027 (24. listopadu 2020)
24. Závěry Rady o novém Evropském výzkumném prostoru (1. prosince 2020)
25. Usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030) (18. února 2021)
26. [BUDE DOPLNĚNO: Závěry Rady o prohloubení Evropského výzkumného prostoru: Nabídnout výzkumným pracovníkům atraktivní a udržitelné profesní dráhy a pracovní podmínky a zajistit, aby se mobilita v oblasti výzkumu stala realitou (xx. května 2021)]